

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้
โดยใช้การบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัย
เป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง

A Study of The Pattern of The Learning Process
by Integrating The Concept of Contemplative Education
Research Based Learning and Coaching & Mentoring System

วิธวรรณ สีชื่น¹

Withawat Seechuen¹

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

E-mail : w.seechuen@gmail.com โทร. 08-3222-3457

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ออกฝึกปฏิบัติการสอน
ในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน ได้มาโดย
การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติของนักศึกษาตาม
ตัวชี้วัดการประเมินนักศึกษาครูด้านการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาระบบพี่เลี้ยงและการใช้งานวิจัย
เป็นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่เรียนตามกระบวนการบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้
การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง แล้วนำไปใช้ในการออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจริง พบว่า มีผลการ
ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง การใช้งานวิจัยเป็นฐาน

Abstract

The purpose is to study the behavior of students who leave teaching practice in schools. The participants were 10 students in the field of Physical Education which were selected by a specific selection method. The research instrument was a the behavioral assessment form of students according to student assessment indicators, teachers for learning that concept of Contemplative Education, research-based learning and coaching and mentoring system. The data were analyzed by using percentages were used as the basis of data analysis.

The results reveal that the preservice teacher students who integrated the concept of Contemplative Education, research-based learning and coaching and mentoring system Then apply in practice the situation is taught in school is found to affect the behavior of students who practice the exercises taught in schools. All aspects are at a high level.

Keywords : Integrating the concept of contemplative education, Coaching & Mentoring System, Research Based Learning

บทนำ

พันธกิจสำคัญประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่ง คือการผลิตและพัฒนาครู ซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 ในหมวด 1 มาตรา 7 ดังนั้นในการประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ประชุมได้ตระหนักถึงปัญหาและเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ จึงได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาระบบการวิจัยสู่ความเป็นเลิศเพื่อพัฒนาสังคมชุมชนท้องถิ่นระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2558 เพื่อดำเนินงานสนับสนุนการพัฒนากระบวนการวิจัยสู่ความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนา วัตถุประสงค์หนึ่งตามบันทึกข้อตกลงนี้ คือการสร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมชุมชน ท้องถิ่น เชิงประจักษ์ อาทิ ปฏิรูปการศึกษาเพื่อท้องถิ่น วิทยาศาสตร์ท้องถิ่น นำไปสู่การสร้างอาชีพ ในท้องถิ่น ซึ่งที่ประชุมสภาอธิการบดีมีมติเห็นชอบให้สภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยการฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูโดยใช้โครงการฐานวิจัย โดยใช้แนวคิดจาก ผลของโครงการวิจัย Teacher Coaching และโครงการวิจัยเพาะพันธุ์ปัญญาเป็นฐาน แล้วนำมาเชื่อมโยงกับกระบวนการผลิตและพัฒนาครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีแนวคิดหลักที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครู ดำเนินการพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาครู อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 โดยใช้แนวคิดและกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษา แนวคิดและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงการฐานวิจัย (RBL) จากงานวิจัยโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา แนวคิดการได้้จากงานวิจัย Teacher Coaching

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูในคณะครุศาสตร์/คณะศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยการฝึกหัดครู ถอดองค์ความรู้และ KM เพื่อให้ได้ชุดความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการผลิตและพัฒนาครู ดำเนินการโดยพัฒนาครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาครูกลุ่มเป้าหมาย และให้นักศึกษาครูกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการใน ระยะที่ 1 นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสร้างชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) โดยอาจารย์ผู้สอนนักศึกษาครูและอาจารย์นิเทศก์ ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาคณาจารย์รวมทั้งเป็น “โค้ช” ให้กับนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฝึกใช้ในนวัตกรรมที่ได้รับการพัฒนามากับนักเรียนของตนเอง โดยมีครูพี่เลี้ยงเป็น “โค้ช” ที่โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

โดยระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะมีการถอดองค์ความรู้และ KM เพื่อให้ได้ชุดความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการผลิตและพัฒนาครูในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมทั้งนำชุดความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และนำเสนอชุดความรู้แก่เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน ขณะเดียวกันดำเนินการวิจัยและพัฒนาครูของครู นักศึกษาชั้นปีที่ 4 และครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาครูต่อไปเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนในคณะครุศาสตร์

การเรียนรู้ของเราส่วนใหญ่ มักจะให้ความสำคัญกับความรู้ด้านภายนอก ซึ่งศาสตร์แขนงต่างๆ อาทิ ใน 8 สาขาวิชาที่สอนในโรงเรียน กระบวนการเรียนรู้ใช้การจำการประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการตีความ ที่มีพื้นฐานมาจากฝึกทักษะการคิด การฟัง การพูดและการเขียน แต่พบว่า การเรียนรู้เช่นนั้น มีประสิทธิภาพต่ำ นอกจากนี้ยังทำให้ความสัมพันธ์ของเรากับคนรอบข้างมีข้อบกพร่อง เช่น ชอบและไม่ชอบ ทะเลาะ โมโห เป็นต้น

แนวคิดของการเรียนรู้แบบโครงการฐานวิจัยเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้สอนเป็น “โค้ช” ที่สร้างแรงบันดาลใจ และมีวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากกลุ่มในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมอภิปราย ร่วมแบ่งปันความรู้จากการลงมือปฏิบัติการด้วยตนเองและกลุ่มผู้เรียนรู้ผ่านการทำโครงการ มีกระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านการใช้ความคิดด้วยเหตุผล การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์สิ่งที่เรียนรู้โดยไม่ละเลยบริบทในชีวิตจริง สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่บริบทในชีวิตจริงได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล นอกจากนี้ในการเรียนรู้

ตามแนวคิดของ RBL นี้ยังก่อให้เกิดสายสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรระหว่างครูผู้จัดการเรียนรู้ นักเรียน และชุมชน ด้วยการสร้างสายสัมพันธ์ตามแนวคิดของจิตตปัญญาศึกษา คือ การรับฟังกันและกัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยปราศจากระบบของอำนาจ หากแต่ใช้ “สุนทรียสนทนา” ในการสร้างการเรียนรู้ทางวิชาการไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้ระหว่างชีวิตของผู้เรียนรู้และบริบทชุมชนในชีวิตจริง ดังที่รองศาสตราจารย์ ดร. สุธีระ ประเสริฐสรพร ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำโครงการฐานวิจัยไว้ดังนี้ “การทำโครงการฐานวิจัย (Research-Based Learning : RBL) เกิดจากการคิดค้นของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่ได้พิสูจน์แล้วว่า กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถสร้างระบบคิดและทักษะการเรียนรู้ใหม่พร้อมไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักวิจัยที่ดีได้อย่างทรงพลัง โดยเน้นการสร้างโจทย์วิจัยจากการทำงานโครงการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบจริง

ระบบการศึกษาไทยได้เริ่มนำเอา การเรียนรู้จากการทำโครงการ (Project-Based Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ปฏิบัติ (Learning by Doing) เข้ามาใช้ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้นอกห้องเรียน แต่มักเกิดเป็นผลเป็นการให้เด็กได้ “ทำชิ้นงาน” ซึ่งให้ทักษะบางประการ เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การบริหารเวลา เท่านั้น หากได้มีการนำกระบวนการวิจัยและหลักการวิทยาศาสตร์มาทำกับโครงการ นอกจากจะได้บูรณาการวิชาเข้ากับการทำโครงการแล้ว นักเรียนยังได้พัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์ไปจนถึงการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ด้วย

ความคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์เกิดเมื่อผู้เรียนใช้หลักการวิจัยเป็นเครื่องมือ เพราะการทำวิจัยต้องใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์มาเข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูล และใช้ความคิดเชิงสังเคราะห์ร่วมกับหลักวิชา “ตีความ” ข้อมูล ผลจากการตีความ คือ ความสามารถในการสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง” (สุธีระ ประเสริฐสรพร, 2555)

วิธีสอนนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสอนของครู เนื่องจากเป็นตัวเชื่อมระหว่าง ประสบการณ์เนื้อหา กับตัวนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือมีพฤติกรรมจากจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ครูที่ดีจึงต้องเลือกวิธีที่สอนที่เหมาะสมกับลักษณะความต้องการ ความสนใจ ความพึงพอใจ ตลอดจนเนื้อหาวิชา ประสบการณ์และสถานการณ์ในการเรียนวิชานั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เกิด การเรียนรู้ได้เร็วและเป็นผลดี วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งในหลักสูตรของโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม สามารถใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2523) ซึ่งการสอนพลศึกษาส่วนใหญ่จะต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ การอบอุ่นร่างกาย การอธิบายประกอบการสาธิต การฝึกหัดเพื่อให้มีทักษะ การนำทักษะที่เรียนไปเล่นจริงๆ และขั้นสุดท้ายการสรุปและสรุปปฏิบัติ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นสถาบันหนึ่งที่เข้าร่วมโครงการวิจัยดังกล่าว และได้ดำเนินการคัดเลือกคณาจารย์ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาต่างๆ เข้าร่วมโครงการเพื่อจะได้พัฒนาให้เป็นอาจารย์ต้นแบบในการผลิตบัณฑิตครุศาสตร์ ในลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Active Learning)

ดังนั้นสาขาวิชาพลศึกษา ในฐานะหนึ่งในสาขาวิชาที่เข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้จึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้นเพื่อสนับสนุนสนับสนุนแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ให้สามารถจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบที่เลี้ยง ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดการประเมินนักศึกษาครูด้านการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาระบบที่เลี้ยงและการใช้งานวิจัยเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 57 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้จัดทำ มคอ.3 รายวิชา EDPE103 พฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยนำรูปแบบแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง มาบูรณาการกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตรวจสอบพิจารณาให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำ มคอ.3 รายวิชา EDPE103 พฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะครุศาสตร์ แล้วมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษา ที่ทำการลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2/2559 จำนวน 57 คน

ระยะที่ 3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จากนักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาที่ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชา EDPE103 พฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในภาคเรียนที่ 2/2559 โดยวิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 10 คน จากนั้นกลุ่มตัวอย่างนำแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง ไปบูรณาการในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง จำนวน 1 รายวิชา โดยมีผู้วิจัยและครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดภาคการศึกษาที่นักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาออกฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกนิเทศกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในภาคเรียนที่ 1/2560 โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามตัวชี้วัดการประเมินนักศึกษาครูด้านการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง เป็นแบบประเมิน 5 ระดับ มีรายการพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 20 ข้อ ตามกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพครูซึ่งกำหนดโดยคุรุสภา

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากแบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามตัวชี้วัดการประเมินนักศึกษาครูด้านการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลผลศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามแบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนของนักศึกษาตามตัวชี้วัดการประเมินนักศึกษาครูด้านการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการกำหนดจุดประสงค์				
1	กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้	4.62	0.49	มากที่สุด
2	มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยง และการวิจัยเป็นฐาน ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตร	4.32	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย		4.47	0.57	มาก
ด้านการออกแบบการเรียนการสอน				
3	มีกิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้เรียนแบบใดแบบหนึ่งในลักษณะ Active Learning เช่น กิจกรรมจิตตปัญญา กิจกรรมBBL กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมใช้คำถามกระตุ้นคิด เป็นต้น	4.50	0.54	มากที่สุด
4	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.18	0.62	มาก
5	มีการใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.96	0.62	มาก
6	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนผ่านการ สะท้อนคิด(Reflection)	4.54	0.50	มากที่สุด
7	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.44	0.54	มาก
8	มีการใช้คำถามกระตุ้นการคิดของผู้เรียน	4.36	0.66	มาก
9	มีกิจกรรมการสื่อสารและนำเสนออย่างสร้างสรรค์	4.08	0.69	มาก
10	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสรุปความรู้จากการเรียนรู้	4.38	0.75	มาก
รวมเฉลี่ย		4.30	0.60	มาก
ด้านการวัดและประเมิน				
11	การประเมินแบบมีส่วนร่วม (เช่น ให้นักเรียนประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน และประเมินโดยผู้สอน)	4.64	0.48	มากที่สุด
12	มีการประเมินกระบวนการเรียนรู้ (เช่น มีการประเมินกระบวนการและขั้นตอนการทำงานของนักเรียน ทั้งขั้นเตรียมการ ดำเนินการ และสรุป)	4.47	0.55	มาก
13	มีการประเมินระหว่างเรียนเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน (เช่น การถามคำถามโต้ตอบระหว่างเรียน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนระหว่างเรียน การให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญหลังเรียน การให้นักเรียนสะท้อนความคิด/ความรู้สึกหลังเรียน)	4.50	0.54	มากที่สุด
14	มีการประเมินผลผลิต/ชิ้นงานที่เป็นผลจากการเรียนรู้ (เช่น ประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นตามผลลัพธ์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ของรายวิชาโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และมีการระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินอย่างชัดเจน)	4.08	0.66	มาก

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับ		
		\bar{X}	S.D.	ความหมาย
15	ส่งเสริมนักเรียนรู้วิธีการพัฒนาตนเอง (เช่น ให้นักเรียนประเมินตนเอง และบอกข้อเสนอแนะในการปรับปรุงตนเอง หรือสะท้อนความคิดหลัง การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงไปสู่การพัฒนา/ปรับปรุงตนเอง)	4.43	0.56	มาก
รวมเฉลี่ย		4.42	0.55	มาก
ด้านการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้				
16	มีการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้การสนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน	4.64	0.52	มากที่สุด
17	มีการใช้สื่อ/สนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับ นักเรียน	4.72	0.49	มากที่สุด
18	มีการใช้สื่อ/สนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผล	4.58	0.53	มากที่สุด
19	มีการใช้สื่อ/ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ที่สร้างเสริมความรู้ด้วยตนเอง	4.18	0.62	มาก
20	มีการใช้สื่อ/ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจในการ เรียนรู้	4.36	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย		4.49	0.56	มาก
รวมเฉลี่ยทั้งหมด		4.42	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาศาขาวิชาพลศึกษา ที่นำแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัย เป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง มาบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองในสถานศึกษาจริง มีพฤติกรรมกาปฏิบัติ ตนตามแบบประเมิน ทุกด้านในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X}) เท่ากับ 4.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.57

สรุปและวิจารณ์ผล

พฤติกรรมกาปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามตัวชี้วัดการประเมิน นักศึกษาครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงว่าการบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัย เป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง โดยสอดแทรกในรายวิชา EDPE103 พฤติกรรมกาสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สามารถสร้างเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมกาปฏิบัติตนและคุณลักษณะความเป็นครู อันเกิดจากแนวปฏิบัติที่ผู้วิจัย เลือกลงมาเป็นกระบวนการกาจัดการเรียนรู้ ซึ่งทำการผสมผสานการทำสมาธิ การตั้งคำถามกระตุ้นผู้เรียน การสร้าง เหตุการณ์กระตุ้นผู้เรียน การฟังอย่างลึกซึ้ง สนทนา การคิดอย่างเป็นระบบ การให้คำแนะนำ การน้อมสูลใจ อย่างใคร่ครวญ และการบันทึกการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ดังที่ ประเวศ วะสี (2554) ได้กล่าวถึง แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) ว่ามีรากฐานจากแนวคิดเรื่องไตรยางค์แห่งการเรียนรู้ คือ 1) การเรียนรู้ในฐานวัฒนธรรมเพื่อการทำเป็น คือเอาวิถีชีวิตร่วมกันเป็นตัวตั้ง ไม่เอาวิชาเป็นตัวตั้ง 2) การเรียนรู้ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อ การคิดเป็น คือใช้เหตุผลวิเคราะห์สังเคราะห์ให้สิ่งที่รับรู้กลายเป็นความรู้ที่ คมชัดลึกยิ่งขึ้น 3) การเรียนรู้ด้วยจิตตปัญญาศึกษา เพื่อความรู้แจ้ง คือการศึกษาจากการดูจิตของตนเองแล้ว เกิดปัญญา โดยมีเป้าหมายหลักให้ผู้เรียนตื่นรู้ เกิดจิตสำนึกใหม่ เกิดการ เปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเอง (Individual Transformation) เปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติ เพื่อเป็นรากฐาน ของการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในองค์กร (Organization Transformation) ทำให้คนในองค์กร และชุมชน เคารพ ศักดิ์ศรีและคุณค่าของกันและกันอย่างลึกซึ้ง จนเชื่อมประสานเป็นการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานทางสังคม (Social Transformation) เพื่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติอย่างแท้จริง ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดของ สุธีระ

ประเสริฐสรณ์ (2555) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการทำโครงการฐานวิจัยไว้ดังนี้ “การทำโครงการฐานวิจัย (Research-Based Learning : RBL) เกิดจากการคิดค้นของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่ได้พิสูจน์แล้วว่า กระบวนการวิจัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถสร้างระบบคิดและทักษะการเรียนรู้ใหม่ พร้อมไปกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักวิจัยที่ดีได้อย่างทรงพลัง โดยเน้นการสร้างโจทย์วิจัยจากการทำงานโครงการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติค้นหาคำตอบจริง

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

รูปแบบของการบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง ในรายวิชา EDPE103 พฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ควรได้รับการพัฒนาเป็นคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาทางสุขศึกษาและพลศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรพัฒนาแนวการบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานและระบบพี่เลี้ยง การสอนวิชากีฬาสชนิดอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนานักศึกษาสาขาวิชาพลศึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่มีส่วนช่วยให้การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ประเวศ วะสี. (2554). **ระบบการศึกษาที่แก้ความทุกข์ยาก ของคนทั้งแผ่นดิน**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม : ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2523). **หลักและวิธีการสอนพลศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุธีระ ประเสริฐสรณ์. (2555). **โครงการฐานวิจัย : กระบวนการเรียนรู้ใหม่ของการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

วันรับบทความ (Received Date) : 5 มีนาคม 2561

วันแก้ไขบทความ (Revised Date) : 5 เมษายน 2562

วันตอบรับบทความ (Accepted Date) : 17 เมษายน 2562

